

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2010 m. lapkričio 30 d.

dėl Susitarimo dėl finansinių pašto paslaugų ratifikavimo arba įgyvendinimo

(CON/2010/85)

Ižanga ir teisinis pagrindas

Devyniolika valstybių narių¹ sutiko pasirašyti 2008 m. rugpjūčio 12 d. Pasaulinės pašto sąjungos 24-ajame kongrese parengtą Susitarimą dėl finansinių pašto paslaugų (toliau – susitarimas). Kol kas su Europos centriniu banku (ECB) nebuvo konsultuotasi dėl jokių nacionalinės teisės aktų nuostatų, kuriomis ratifikuojamas ar įgyvendinamas šis susitarimas, projektų. Nors kai kurios suinteresuotos valstybės narės susitarimą jau ratifikavo, daugelis jų vis dar turi tai padaryti.

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi ir 1998 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimo 98/415/EB dėl nacionalinių institucijų konsultavimosi su Europos centriniu banku teisės akto projekto nuostatų klausimais² 2 straipsnio 1 dalies antra įtrauka, kadangi susitarimas yra susijęs su tarptautinėmis mokėjimo priemonėmis.

Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę. Ji skirta 19 valstybių narių, sutikusių pasirašyti susitarimą (toliau – suinteresuotos valstybės narės), kompetentingoms nacionalinėms institucijoms. ECB mano, kad teisės aktų nuostatų, kuriomis ratifikuojamas susitarimas, projektai suinteresuotose valstybėse narėse bus beveik identiški. Todėl ECB nesitiki, kad su juo bus konsultuojamasi dėl bet kokių teisės aktų nuostatų, kurios aptariamose šioje ECB savo iniciatyva priimtoje nuomonėje, projektu. ECB pasilieka teisę pateikti papildomas pastabas dėl konkrečių nacionalinių teisės aktų nuostatų, kurių apimtis platesnė nei paprastas susitarimo ratifikavimas, projektu, dėl kurių su ECB gali būti konsultuojamasi atskirai.

1. Susitarimo paskirtis

1.1 Susitarimas įpareigoja susitariančiąsias šalis, kiek tai įmanoma, užtikrinti, kad jų teritorijoje būtų teikiama bent viena iš šių keturių finansinių pašto paslaugų: grynųjų pinigų pašto perlaidos, pervedimo iš sąskaitos perlaida, pervedimo į sąskaitą perlaida arba pervedimas iš sąskaitos į sąskaitą. Susitarime yra taisyklių, taikomų popierinėms pašto perlaidoms ir ne popieriniams pašto mokėjimų nurodymams, pavyzdžiui, nurodymams, kurie perduodami elektroninėmis priemonėmis

¹ Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Austrija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija.

² OL L 189, 1998 7 3, p. 42.

arba kitomis techninėmis priemonėmis. Šiomis taisyklėmis, pavyzdžiui, reglamentuojami elektroninių duomenų mainai, pašto mokėjimo nurodymų apdorojimas, pretenzijų tvarkymas ir atsakomybės režimas.

- 1.2 Susitarimą papildė 2008 m. ir 2009 m. Pašto eksploatacijos tarybos pakoreguoti reglamentai, kuriuose nustatyta susitarimo įgyvendinimo tvarka.

2. Bendros pastabos

- 2.1 ECB pažymi, kad susitarimo ir Direktyvos 2007/64/EB³ nuostatos iš dalies sutampa dėl esminių teisinių aspektų, pavyzdžiui, pašto mokėjimo paslaugų teikėjų atsakomybės ar pašto mokėjimo nurodymo neatšaukiamumo momento.
- 2.2 Šiame kontekste, pasirašydamos Pasaulinės pašto sąjungos 24-ojo kongreso priimtus aktus, įskaitant susitarimą, suinteresuotos valstybės narės pasirašė ir deklaraciją, kurioje pareiškė, kad jų šalys taikys kongreso priimtus aktus laikydamosi savo įsipareigojimų pagal Europos bendrijos steigimo sutartį ir Pasaulinės prekybos organizacijos Bendrąjį susitarimą dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT). Šios deklaracijos tekstas atitinka Europos Sąjungos Sutarties 4 straipsnio 3 dalies tekstą, kuriame *inter alia* nustatyta: „Kad užtikrintų pagal Sutartis ar Sąjungos institucijų aktus atsirandančių pareigų vykdymą, valstybės narės imasi bet kurių reikiamų bendrų ar specialių priemonių“ ir „Valstybės narės (...) nesiima jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti Sąjungos tikslų“.
- 2.3 ECB mano, kad, pasirašydamos deklaraciją, suinteresuotos valstybės narės dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą bet kokias susitarimo nuostatas taikyti laikantis savo įsipareigojimų pagal Sutartis. Tai apima iš antrinės teisės aktų, pavyzdžiui, Direktyvos 2007/64/EB, kylančias pareigas. Nors nacionaliniai teismai gali įvertinti deklaracijos reikšmę, iš SESV 351 straipsnio aiškiai kyla valstybės narės pareiga laikytis Sutarties kai prisiimami tarptautiniai įsipareigojimai. Tai 2009 m. lapkričio 19 d. sprendime yra patvirtinęs ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas: „Tačiau pagal EB 307 straipsnio antrąją pastraipą valstybės narės privalo imtis visų tinkamų priemonių, kad pašalintų nustatytą iki valstybės narės įstojimo sudarytų susitarimų nesuderinamumą su Bendrijos teise. Pagal šią nuostatą prirėikus valstybės narės viena kitai padeda siekti šio tikslo ir atitinkamais atvejais nustato bendrą požiūrį.“⁴. Kadangi ši pareiga taikoma ir tiems tarptautiniams susitarimams, kurie buvo sudaryti iki valstybės narės įstojimo į Sąjungą, ji, be abejonės, taikoma bet kokiems tarptautiniams susitarimams – ir dvišaliams, ir daugišaliams – kurie buvo sudaryti jau po įstojimo.

³ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičianti direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007 12 5, p. 1).

⁴ *Komisija prieš Suomiją*, C-118/07, Rink. p. 10889, 28 punktą.

3. Konkrečios pastabos

„Pašto perlaidų“ apibrėžties išbraukimas susitarime

3.1 Kadangi Direktyvoje 2007/64/EB⁵ daroma nuoroda į „pašto perlaidas“, kaip jas apibrėžusi Pasaulinė pašto sąjunga, ECB norėtų pažymėti, kad 2008 m. susitarimo versijoje nėra „pašto perlaidos“ apibrėžties, priešingai nei ankstesnėje susitarimo versijoje, kuri buvo priimta 2004 m. ir kuri galiojo tuo metu, kai buvo priimta Direktyva 2007/64/EB. ECB atkreipia dėmesį į tai, kad, siekiant išspręsti šį klausimą ir užtikrinti teisinį tikrumą, nacionalinėse įgyvendinimo priemonėse „pašto perlaidų“ sąvoka turėtų būti apibrėžta, o ne daroma nuoroda į „pašto perlaidas“, kaip jas apibrėžusi Pasaulinė pašto sąjunga.

Susitarimo ir Direktyvos 2007/64/EB neatitikimo atvejai

3.2 Pirmiausia ECB norėtų atkreipti dėmesį į susitarimo ir Direktyvos 2007/64/EB neatitikimus, kurie pateikiami toliau.

3.2.1 Pirma, šiose teisinėse priemonėse skiriasi mokėjimo nurodymo neatšaukiamumo momento apibrėžtis. Susitarime⁶ mokėjimo nurodymo neatšaukiamumo momentas apibrėžiamas kaip momentas, kai pinigų suma išmokama gavėjui arba kredituojama į gavėjo sąskaitą, o Direktyvoje 2007/64/EB⁷ mokėjimo nurodymas yra neatšaukiamas po to, kai jį gauna mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas.

3.2.2 Antra, pagal susitarimą⁸ pretenzijos turi būti pateikiamos per šešis mėnesius, pradedamus skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai buvo priimta pašto perlaida. Galutinis terminas ir jo skaičiavimo pradžia Direktyvoje 2007/64/EB skiriasi: joje numatyta, kad pranešimas apie nesankcionuotas ar netinkamai įvykdytas mokėjimo operacijas pateikiamas ne vėliau kaip per 13 mėnesių nuo nurašymo iš sąskaitos datos⁹.

3.2.3 Galiausiai, skiriasi atsakomybės apimtis ir trukmė. Pagal susitarimą¹⁰, pašto mokėjimo paslaugų teikėjas yra atsakingas iki to momento, kol pašto perlaida tinkamai išmokama arba kredituojama į gavėjo sąskaitą. Mokėjimo paslaugų teikėjas nėra atsakingas tais atvejais, kai vėluojama įvykdyti paslaugą¹¹. Direktyvoje 2007/64/EB tokia išimtis nenumatyta: gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra atsakingas gavėjui už tinkamą mokėjimo operacijos vykdymą¹².

3.2.4 ECB nuomone, svarbu, kad kiekviena suinteresuota valstybė narė užtikrintų, jog susitarimo ratifikavimas nepakenks atitinkamų nacionalinių teisės aktų, kuriais įgyvendinama Direktyva 2007/64/EB, taikymui ir, prireikus, imtųsi atitinkamų priemonių.

5 Direktyvos 2007/64/EB 3 straipsnio g punkto vii papunktyje ši nuoroda pateikiama sąraše operacijų, kurioms direktyva netaikoma; popierinėms pašto perlaidoms, kaip jas apibrėžusi Pasaulinė pašto sąjunga, ši direktyva netaikoma.

6 Susitarimo 2 straipsnio 27 punktą ir 6 straipsnis.

7 Direktyvos 2007/64/EB 66 straipsnis.

8 Susitarimo 19 straipsnio 1 dalis.

9 Direktyvos 2007/64/EB 58 straipsnis.

10 Susitarimo 20 straipsnis.

11 Susitarimo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

12 Direktyvos 2007/64/EB 75 straipsnis.

Ši nuomonė bus skelbiama ECB svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2010 m. lapkričio 30 d.

[parašas]

ECB pirmininkas

Jean-Claude TRICHET